

Sfântul
Nicolae
Velimirovici

Omilii
despre pocăință,
dragoste și optimism

editura
doxologia

Cuprins

Sfântul Nicolae Velimirovici

Episcopul Ohridei și Jicei

Omilii

*despre pocăință,
dragoste și optimism*

Traducere din limba greacă de
pr. dr. Iulian Eni și dr. Iuliana Eni

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2016

Cuprins

Biserica Ortodoxă și pedagogia revoluționară	7
Despre pocăință	29
Despre dragoste	54
Armele noastre împotriva fricii	79
Despre cele trei cruci	82
Despre învierea morților	87
Despre pesimismul tinerilor	104
Despre eroii zilelor noastre	129
Despre optimism	154
Despre cea din urmă biruință a binelui	174
Mai puțină tristețe, mai multă credință	193

Biserica Ortodoxă și pedagogia revoluționară

Fiecare dintre noi se crede pe sine singurul copil, iar pe ceilalți oameni îi vede ca fiind lipsiți de valoare.

Pușkin

Biserica lui Hristos a fost revoluționară încă din primii ani ai ființării ei. Cu cât slujea mai mult idealurilor lui Hristos, cu atât mai mult caracterul ei revoluționar devenea mai evident. Au fost și momente în care aspectul ei revoluționar a fost zdrobit din cauza presiunilor situațiilor speciale. Toate acestea s-au petrecut deoarece Biserica a luat ființă prin revoluție, a fost întemeiată de revoluționari și a luminat lumea provocând o mare revoluție. Și dacă Biserica este revoluționară, revoluționară este și pedagogia creștină. Educația sănătoasă a copiilor, după învățătura Bisericii Ortodoxe, conține întotdeauna ceva revoluționar. Sensul cuvântului *educație* în Biserică are înțeles diferit față de cel întâlnit în multe cărți, deoarece, când Biserica se referă la *educația copiilor* nu lasă nedumeriri, nici nu creează confuzii prin sensuri diferite și neclare. Astfel, în spațiul Bisericii, sensul termenului *educație* poartă în sine ceva revoluționar.

Modelul ideal al Bisericii este Hristos. Biserica dintotdeauna înfățișează credincioșilor pe Hristos ca model ideal. Hristos este exemplul educației creștine. Biserica aseamănă educația creștină cu revoluționară

rismul și face aceasta deoarece Hristos Însuși a fost revoluționar.

Iubiții mei, a fost Hristos revoluționar? În mod logic, această întrebare urmează.

A fost Hristos revoluționar și propovăduitor al revoluției?

Dacă revoluție înseamnă moarte și nenorocire, atunci ar fi blasfemie să-L numim revoluționar pe Hristos.

Dacă revoluție înseamnă răzburare, sânge și foc, atunci revoluționarii ar putea să-l numească frate pe oricine altcineva din lume, nu însă pe Hristos.

Dacă prin cuvântul revoluționar îl înțelegem pe omul care este slugă a slăbiciunilor sale și judecător al slăbiciunilor altor oameni, atunci Hristos nu poate fi caracterizat revoluționar.

Dacă prin cuvântul revoluționar îl înțelegem pe omul care pentru a se încălzi este gata să dea foc lumii întregi și pentru a se sătura este predispus să jefuiască întreaga lume, atunci Hristos nu poate fi socotit revoluționar.

Dacă revoluționari sunt doar cei care comit ucideri în secret, dacă revoluționari sunt teroriștii, provocatorii de neorânduială și cei care prin forță provoacă căderea regimurilor de conducere, atunci numai oamenii atei ar putea să-L numească pe Mântuitorul revoluționar.

Cu toate acestea, noi putem spune cu toată certitudinea că Hristos a fost revoluționar și că a proclamat revoluția. Focul revoluției lui Hristos a aprins la început sufletele câtorva oameni. Încet-încet însă acest

foc s-a răspândit provocând un imens incendiu care a distrus regatele puternice ale ateilor. Din acest incendiu s-au constituit noi lucrări politice, sociale și de artă.

Poate cineva ar susține că Hristos a fost împotriva oricărei revoluții sociale; că după învățătura Sa, ar fi bine ca sufletul omului să se revolte doar față de slăbiciunile și păcatele sale. De asemenea, e posibil ca cineva să susțină că Hristos dorea să provoace doar o revoluție lăuntrică, morală, cu caracter exclusiv personal; că dorise o revoluție care să aibă legătură doar cu viața personală, nu și cu cea socială. Însă, așa ceva poate susține doar cineva care cunoaște foarte puțin despre psihologia revoluțiilor, în special a revoluțiilor cu imbold religios. Și aceasta, pentru că înainte de orice revoluție socială de obicei precedă – și e bine să precedă – o revoluție lăuntrică. Așadar, revoluția pe care Creștinismul a provocat-o în lume a fost urmarea firească a revoluției lăuntrice care a precedat când Întemeietorul Creștinismului a propovăduit Evanghelia.

Hristos nu s-a revoltat față de puterea locală a statului de atunci, fiindcă dorea altceva, mult mai mult, decât răsturnarea unei puteri locale. A lucrat având drept scop o răsturnare general-universală. Hristos n-a provocat tulburări împotriva lui Irod, nici împotriva Cezarului. Nicidecum. Ci a pus temeliiile unei lucrări mult mai mari. A mers mai departe și mai adânc decât toți revoluționarii care au existat în lume. N-a tăiat din pomul răutății doar frunze și crengi, ci a lovit cu securea la rădăcina pomului.

În același timp, nu se grăbea să vadă succesul lucrării Sale. Îi era de-ajuns credința că lucrarea Sa va reuși. Avea conștiința că fusese ales de Dumnezeu să fie Arhitectul unei zidiri imense, care cronologic nu putea fi clădită și finalizată pe durata doar a unei vieți umane. Hristos prevăzuse că finalizarea zidirii al cărei Arhitect este El Însuși ar coincide cu sfârșitul istoriei lumii. În timpul scurt al vieții Sale pământești a reușit să „cioplească” doar câteva pietre. Oamenii care I-au urmat lui Hristos au constituit apoi temeliele vii, pe care Marele Arhitect a înălțat Biserica și zidirea Sa. Arhitectul „a șlefuit” și „a netezit” cu grijă pietrele „vii”, care la rândul lor „au șlefuit” și „au prelucrat” mai departe următoarele pietre „vii”.

„Revoltați-vă mai întâi împotriva eului vostru și apoi împotriva lumii”. Această frază ar putea fi concluzia predicii lui Hristos. Această frază a fost dalta cu care „a șlefuit” și „a prelucrat” pietrele „vii”.

„Lumea este nesărată și fără gust”, îmi zici, prietene! Repeti de o sută de ori, că lumea este nesărată și lipsită de gust și te revolți. Te mândrești de fiecare dată când te numești revoluționar și ameninți că vei răsturna lumea. Revoltă-te prietene mai întâi împotriva ta, împotriva lipsei de sare din tine și apoi revoltă-te împotriva lumii.

Îmi zici prietene că „oamenii sunt vicleni”, că „sunt adulteri”, că „sunt ucigași”. De sute de ori te revolți împotriva păcatelor altor oameni. Revoltă-te însă mai întâi împotriva păcatelor tale, iar apoi te vei putea revolta și împotriva păcatelor altora cu mai multă

putere și dreptate. De te vei revolta mai întâi împotriva eului tău, voi putea crede în reușita revoluției tale.

Aceasta este metoda lui Hristos. Revoluție împotriva răutății care este în mine iar apoi revoluție împotriva răutății care este în jurul meu.

Toți ucenicii lui Hristos trebuiau să se supună acestei autocritici lăuntrice și dure, după metoda Învățătorului lor. Hristos nu se ruga de nimeni să-L urmeze, însă cine se hotăra să urmeze de bunăvoie aceeași cale cu El, se supunea acestei grele autocritici lăuntrice. Numai cine rezista acestei încercări a revoluției lăuntrice împotriva păcatelor și a slăbiciunilor sale avea dreptul de a se revolta mai departe și împotriva răutății altora.

Nici o diplomă, prietene, și nici un titlu nu duce la obținerea acestui drept; dimpotrivă, absolut necesară este cercetarea lăuntrică înaintea lui Dumnezeu și a conștiinței personale.

Până la momentul Răstignirii Mântuitorului Hristos, ucenicii încă nu declanșaseră în sufletul lor această grea revoltă interioară împotriva păcatelor și a slăbiciunilor lor. În timpul judecății Sale, unii L-au părăsit iar alții chiar s-au lepădat de El, fiindcă erau tineri și lipsiți de maturitate. Sufletul lor era răvășit de pedagogia revoluționară a lui Hristos. Însă după Răstignirea de pe Golgota revoluția lăuntrică din sufletul Apostolilor s-a aprofundat și a ajuns la înfăptuire.

Hristos era întotdeauna înconjurat de tineri și în mod deosebit îi iubea pe copii. Zicea: *Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu*¹.